

РАДАСЦЬ ДАРЫЦЬ,

або Як бабуля захапіла сваю ўнучку вышыўкай ікон

Любоў да вышыўкі Настасся Якубовіч убірала ў сябе з дзяцінства. Прыязджаючы на канікулы да сваёй бабулі ў Баранавічы, назірала, з якім імпэтам тая «вымалёўвае» кожны новы крыжык, і сама не заўважыла, як захапілася. 85-гадовая Ніна Іванаўна зараз вышывае пераважна абразы, у Настасці ж душа горнецца да традыцыйнага беларускага арнаменту, якім дзяўчына ў вольны час аздабляе ручнікі, сурвэткі, іншыя прадметы хатняга ўжытку. Ёсць у бабулі з унучкай і сумесная работа...

Пра блаславенне ды цудоўнае выратаванне

Нават калі б Ніна Іванаўна сціпла прамаўчала пра свае работы, не заўважыць іх у кватэры жанчыны немагчыма. Вышытыя крыжыкам і гладдзю абрусы, сурвэткі, ручнікі, абразы Божай Маці, Мікалая Цудатворца, святога Георгія Пераможцы ляжаць і вісяць на самых ганаровых месцах.

— Як так атрымалася, што вы пачалі вышываць менавіта абразы?

— Як кажуць, не было б шчасця, ды няшчасце дапамагло... У мяне два сыны. Адзін памёр вельмі маладым, у 31 год. Вярнуўся з работы дадому, сеў за стол есці і сэрца раптоўна спынілася. Не ведала, як такое гора перажыць, як справіцца з болем, куды

шыся пра мой душэўны боль, параіла пачаць вышываць абразы. Маўляў, вышыўка будзе заспакойваць нервы і хоць на нейкі час дапаможа забыцца на сваё гора. Перад тым як пачаць, схадзіла ў царкву і папрасіла на гэта блаславення ў святара. І, ведаеце, здарыўся цуд — я нарэшце ўбачыла прамень у канцы тунэля...

Многія людзі прасілі Ніну Іванаўну вышыць для іх абраз з выявай канкрэтнага святога. Жанчына вышывала з радасцю, грошы не брала.

Але перажыванні ўсё ж, відаць, адыгралі сваю ролю, і пасля страты сына ў жанчыны выявілі анкалогію.

— Калі я ляжала ў анкалагічным цэнтры, мне вельмі хацелася вы-

За час знаходжання ў бальніцы Ніна Іванаўна паспела вышыць абраз і падчас выпіскі падарыла яго анкалагічнаму цэнтру.

— Ці верыце вы ў цуды?

— А як жа! Я ж толькі дзякуючы цуду засталася жывой. Калі немцы вялі нас у хлёў, каб спаліць, мне было ўсяго чатыры гадкі. Пакуль ішлі, бабуля мяне вучыла: «Калі будучы страляць, ты хавайся за мяне». Яны хацелі спаліць нашу вёску, але штосьці ім перашкодзіла... Цудам лічу і тое, што мая малодшая ўнучка захапілася вышыўкай. Пераканана: любая бабуля на маім месцы была б шчаслівая, калі б хтосьці працягнуў яе справу. Вышыванне патрабуе вялікай уседлівасці і цярпліваці. Над адной работай часам трэба карпець месяцамі.

— У нас з бабуляй, дарэчы, ёсць адна сумесная работа, — кажа Настасся. — Калі я вучылася ў 11 класе, пачала вышываць абраз Мікалая Цудатворца. Але паспела вышыць толькі палову, бо падрыхтоўка да паступлення займала практычна ўвесь мой час. Бабуля бачыла гэта, таму і прапанавала сваю дапамогу, бо абраз не павінен ляжаць незавершаным, нядобра гэта. Цяпер ён вісіць у мяне дома.

Пра анёлаў-ахоўнікаў ды чыстыя намеры

У працоўным кабінце Настасці вісяць выявы анёлаў-ахоўнікаў, вышытыя бабуляй.

— Я, як толькі прыйшла на работу, адразу іх прынесла сюды, каб яны мяне ахоўвалі, — усміхаецца дзяўчына.

Настасся працуе ў Навасельскім дзіцячым садку. Вельмі любіць сваю работу і ўкладае ў яе душу. Але і на сваё захапленне вышыўкай не забываецца, з задавальненнем праводзіць майстар-класы для калег, дзетак і іх

бацькоў. Дашкольнікам па тэхніцы бяспекі нельга даваць у рукі звычайную іголку, дык Настасся Іванаўна прыдумала іншы спосаб, як вучыць іх вышываць: падрыхтавала пластмасавыя квадраты з дзірачкамі і пластмасавыя іголки. Падчас фестывалю «Я пазнаю свет» яна праводзіла майстар-клас па вышыўцы і загадзя падумала для ўсіх удзельнікаў падарункі — духмяныя мяшчкі, напоўненыя пахучымі зёлкамі. Зрабіла іх больш за семдзесят і на кожным вышыла нейкі сімвал з азбукі беларускага арнаменту.

— Мне падабаецца, калі элементы беларускай народнай культуры прасочваюцца ў сучасных рэчах, — кажа Настасся. — Няхай гэта будзе брошка, закладка, сумка, майка, аздабленыя вышыўкай, —

жыццё больш светлым, радасным. Вышыўкай упрыгожвалі ручнікі, абрусы, сурвэткі, фіранкі на вокны, навалачкі, накідкі на падушкі, прадметы адзення... Прыйдзе свята, у хаце прыбярэш — і нібы сонца зайграе! Цяпер добра, можна купіць для рукадзелля ўсё, што пажадаеш. А раней нікі муліне былі сапраўднымі скарбам.

Да Ніны Іванаўны часам звяртаюцца з просьбамі вышыць не толькі абразы, але і вясельныя ручнікі. Майстрыца аздабляе іх кветкамі — сімвалам жаночага шчасця, парай галубкоў — сімвалам кахання і вернасці ў шлюбе... Брацца за такую працу можна толькі з чыстымі намерамі, у думках жадаючы шчасця маладым. Ніна Іванаўна пераканана, што энергетыка таго, хто вышывае, застаецца на прадмеце.

Пра вясельны пасаг ды добрую памяць

— Бабуля стараецца штосьці вышыць кожнаму ўнуку, — кажа Настасся. — Калі жаніліся мае браты, яна прэзентавала ім па наборы вясельных ручнікоў. Яны захоўваюць іх дома як сямейную рэліквію. Нядаўна бабулячка і мне пасаг падрыхтавала. Вось гэты ручнік з крыжамі — для складзена (складнога парнага абразы), такімі звычайна бацькі бласлаўляюць маладых, а гэты — для вясельнага карава. Сказала, што, пакуль вышывала, малілася, каб я знайшла сабе добрага мужа.

Ніна Іванаўна прызналася, што без вышыўкі не ўяўляе жыцця.

— Бывае, пайду ў горад, стамлюся. Думаю, вярнуся, паляжу, адпачну. Аж не, прыходжу і сяджуся вышываць. І стому як рукою здымае.

— Бабуля вышывае штодзень, акрамя нядзелі ды вялікіх святаў. Калі тэлефаную ёй у выхадны дзень, кажа: «Хутчэй бы заўтра, каб сесці вышываць». Бабуля жыве адна. Бацькі запрашалі, каб пераехала да іх у вёску. Але ж яна не пагаджаецца, кажа, што ў сваёй кватэры і сцены грэюць. Многія пажылыя людзі, калі застаюцца адны, не ведаюць, чым сябе заняць, таму ў галаву лезуць дрэнныя думкі. Бабуля часта паўтарае: «Калі б не вышыўка, наўрад ці я б столькі прахыла».

— Не люблю складзіраваць сваю вышыўку, — усміхаецца Ніна Іванаўна. — Хочацца, каб яна радавала іншых. Таму, калі збіраецца ўся радня, заўсёды прапаноўваю моладзі ўзяць тое, што падабаецца. Няхай у іх застаецца добрая памяць пра мяне.

Надзея ДРЫНДРОЖЫК.
Фота аўтара і з сямейнага архіва герань артыкула.

сябе падзець. Днём і ноччу плакала. Дайшло да таго, што ледзь не пасябрала з гора з бутэлькай, але Бог уратаваў. Памятаю, нека хадзіла па рынку, а там жанчына прадавала схемы для вышыўкі. Мне ў вочы кінулася менавіта Божая Маці з Ісусам на руках. Спынілася і глядзела на тую схему як зачараваная. Пасля разгаварыліся з прадаўшчыцай, і яна, даведаў-

шываць. Але чамусьці думала, што на мяне за гэта будучы сварыцца, маўляў, стэрыйныя ўмовы, а яна тут са сваімі ніткамі. Таму нейкі час хавала канву ад урачоў. Калі доктар гэта ўбачыў, сказаў: «Навошта хаваеце? Вы, наадварот, сваім прыкладам заахвочвайце людзей. Няхай і яны чымсьці займаюцца, каб не канцэнтраваліся толькі на хваробе».

ЦІ ЗАЛЕЖАЦЬ ДЭКРЭТНЫЯ АД ЗАРОБКУ?

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар. «СГ».)

Дапамога прызначаецца з дня, наступнага за днём заканчэння перыяду выплаты дапамогі па цяжарнасці і родах, ці з дня нараджэння (усынаўлення) дзіцяці (усталявання апекі) у выпадку, калі не выплачвалася дапамога па цяжарнасці і родах.

Па яе прызначэнне трэба звяртацца па месцы працы, службы, вучобы, клінічнай ардынатуры маці (мачахі) у поўнай сям'і, аднаго з бацькоў у няпоўнай сям'і, усынавіцеля,

апекуна. Калі ў поўнай сям'і маці (мачаха) не працуе, не служыць, не навучаецца, не праходзіць клінічную ардынатуру і не з'яўляецца ІП або іншай асобай, якая самастойна выплачвае страхавыя ўзносы ў ФСАН, — па месцы працы, службы, вучобы, клінічнай ардынатуры бацькі (айчыма).

У іншых выпадках, а таксама, калі бацькі працуюць у мікраарганізацыях з колькасцю работнікаў да 15 чалавек або ў ІП, — у органы па працы, занятасці і сацыяльнай абароне па месцы рэгістрацыі. У поўнай сям'і

дапамогі прызначаюцца маці (мачасе) па месцы яе рэгістрацыі.

Колькі складае дапамога?

З 1 лютага да 30 красавіка бягучага года ўстаноўлены наступныя памеры дзяржаўных дапамог сем'ям, якія выхоўваюць дзіцяці. Дапамога ў сувязі з нараджэннем дзіцяці (аднаразовая) пры нараджэнні першага дзіцяці складае 10 БПМ, або 4067,40 рубля. Пры нараджэнні другога і наступных дзіцяцей — 14 БПМ, або 5694,36 рубля.

Дадатковая дапамога жанчынам, якія сталі на ўлік у арганізацыях аховы здароўя да 12-тыднёвага тэрміну цяжарнасці (аднаразовая), складае 100 % БПМ, або 406,74 рублёў.

З 1 лютага да 31 ліпеня 2024 г. памеры дапамогі па доглядзе дзіцяці ва ўзросце да трох гадоў складаюць на першае дзіця — 724,85 рубля, на другога і наступных дзіцяцей — 828,40 рубля, на дзіця-інваліда — 931,95 рубля.

Алена КРАВЕЦ.
ЗВЯЗДА